

Commissie verzoekschriften

2017/2127(INI)

11.9.2017

ADVIES

van de Commissie verzoekschriften

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps
(2017/2127(INI))

Rapporteur voor advies: Cecilia Wikström

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie verzoekschriften verzoekt de ten principale bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften (PETI) elk jaar een groot aantal verzoekschriften ontvangt over moeilijkheden die mensen met een handicap in de hele EU tijdens hun dagelijkse bezigheden ondervinden in verband met de acht voornaamste actiegebieden die in de Europese strategie inzake handicaps worden geïdentificeerd, evenals over andere toegankelijkheidskwesties, in het bijzonder de toegang tot gezondheidszorg en sociale bescherming, onderwijs en opleiding, de arbeidsmarkt, gebouwde omgeving en vervoer, goederen en diensten, informatie en communicatie, en deelname aan het politieke, openbare en culturele leven; onderstreept de uitdagingen waarvan melding wordt gemaakt in het voortgangsverslag over de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps (2010-2020) wat betreft de toegang tot vervoer en de gebouwde omgeving, en dringt erop aan dat de EU-vereisten voor toegankelijkheid spoedig worden aangenomen en toegepast; benadrukt dat discriminatie een van de voornaamste hindernissen vormt voor de doeltreffende tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps;
2. wijst erop dat de EU voorop loopt inzake de ratificatie van mensenrechtenverdragen en dat in de artikelen 21 en 26 van het Handvest van de grondrechten van de EU het beginsel van non-discriminatie wordt bevestigd; roept alle lidstaten op het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) te ratificeren en het protocol te ondertekenen;
3. benadrukt dat het UNCRPD het centrale instrument is voor de bescherming van de mensenrechten, in het bijzonder voor personen met een handicap, een bijzonder kwetsbare categorie;
4. vraagt de Commissie bijzondere aandacht te besteden aan kinderen met een handicap, in overeenstemming met het UNCRPD en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind;
5. wijst op de beschermende rol die de Commissie verzoekschriften speelt door middel van de verzoekschriftenprocedure (los van de Europese Ombudsman, die is aangesteld om burgers te beschermen in geval van wanbeheer) in de context van het EU-kader voor het UNCRPD, die de indiener in staat stelt een klacht in te dienen wegens schending van zijn rechten door Europese, nationale en lokale autoriteiten; benadrukt dat uit de door de Commissie ontvangen verzoekschriften blijkt dat een doeltreffende, horizontale, niet-discriminerende en op mensenrechten gebaseerde benadering moet worden aangenomen wat betreft het beleid ten aanzien van personen met een handicap; onderstreept dat het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten een belangrijke rol speelt bij het consolideren van de grondrechten voor personen met een handicap in de EU en bij het ondersteunen van de tenuitvoerlegging door de EU van het UNCRPD;
6. wijst erop dat de verzoekschriften die de meeste aandacht kregen, vaak gesteund werden door maatschappelijke organisaties voor personen met een handicap; is bijgevolg van mening dat het nodig is om de beschermende functie en de doeltreffendheid van verzoekschriften over de schending van deze rechten te stimuleren en meer bekendheid

te geven; spreekt zijn waardering uit voor de rol die deze organisaties spelen bij de bevordering van sociale inclusie en de verbetering van de kwaliteit van leven van personen met een handicap, en is van mening dat deze taak verder kan worden ondersteund door overheidsinstanties;

7. erkent de rol van het UNCRPD als instrument om de mensenrechten met een sociale dimensie te waarborgen en ervoor te zorgen dat personen met een handicap alle mensenrechten en grondrechten genieten, die zo vaak geschonden worden en beter beschermd moeten worden;
8. vraagt de Commissie, naar aanleiding van de aanbevelingen na de eerste toetsing door de VN van het UNCRPD, een onafhankelijk instrument in het leven te roepen voor het toezicht op en de evaluatie van het verdrag, evenals een interinstitutioneel coördinatiemechanisme, en zich hard te maken voor de oprichting van lokale informatiepunten en agentschappen in elke lidstaat, die permanent moeten zijn;
9. benadrukt in het bijzonder dat toegankelijkheid een basisbeginsel van het UNCRPD is en een *conditio sine qua non* voor de uitoefening van andere in het Verdrag verankerde rechten; benadrukt dat in een aanzienlijk aantal verzoekschriften door Europese burgers wordt geklaagd over het gebrek aan toegankelijkheid of de aanwezigheid van architecturale barrières; benadrukt dat het recht op toegankelijkheid, zoals vastgelegd in artikel 9 van het UNCRPD, op een alomvattende manier moet worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot hun omgeving, vervoer, openbare voorzieningen en diensten, alsmede informatie- en communicatietechnologieën; vraagt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat toegankelijkheid een hoge prioriteit is en beter wordt geïntegreerd in alle beleidsdomeinen ten aanzien van personen met een handicap;
10. herinnert eraan dat het UNCRPD-comité in zijn slotopmerkingen opmerkte dat de door de EU en de lidstaten aangenomen bezuinigingsmaatregelen tot slechtere levensomstandigheden voor personen met een handicap hebben geleid, doordat armoede en sociale uitsluiting toenamen en bespaard werd op sociale en op de gemeenschap gebaseerde diensten en steun aan families;
11. wijst erop dat op grond van artikel 4 van het UNCRPD inspanningen moeten worden geleverd om de Europese en nationale wetgeving voor personen met een handicap te wijzigen met het oog op een volledige harmonisatie ervan op alle terreinen, en dringt aan op de daadwerkelijke betrokkenheid van vertegenwoordigers van gehandicaptenorganisaties bij dit proces;
12. verzoekt de Commissie te zorgen voor hoogwaardig inclusief onderwijs vanaf jonge leeftijd in Europese scholen, met een visie op en een preventieve aanpak van handicaps, en, in overeenstemming met de UNCRPD-vereisten voor multidisciplinaire beoordeling van individuele behoeften, voor de niet-uitsluiting van kinderen met een handicap en voor toereikende redelijke voorzieningen;
13. dringt er zowel bij de EU als bij de lidstaten op aan de noodzakelijke wetgeving aan te nemen om het UNCRPD volledig en consistent na te leven, onder meer door gepaste niveaus van invaliditeitsuitkeringen, op de gemeenschap gebaseerde en gezondheidsdiensten en hoogstaande onderwijs- en opleidingsprogramma's te

garanderen;

14. benadrukt dat het Hof van Justitie in zijn advies van 14 februari 2017 stelde dat de EU exclusieve bevoegdheid heeft met betrekking tot de sluiting van het Verdrag van Marrakesh tot bevordering van de toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben, aangezien het geheel van de verplichtingen van het Verdrag van Marrakesh binnen een domein valt dat reeds grotendeels door gemeenschappelijke EU-regels wordt beheerst;
15. wijst erop dat overeenkomstig de aanbevelingen van de VN gehandicaptenorganisaties betrokken moeten worden bij elke fase van het besluitvormingsproces; herinnert eraan dat een gestructureerde dialoog met personen met een handicap tot stand moet worden gebracht;
16. vraagt de Commissie een verslag op te stellen over de effecten van de voornaamste beleidsmaatregelen en investeringsfondsen van de EU op personen met een handicap en te garanderen dat gehandicaptenorganisaties betrokken worden bij de opzet daarvan, met name wat de structuurfondsen betreft;
17. herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften sinds 2011 pleit voor de aanneming van een bindend verdrag met betrekking tot de toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn of visueel gehandicapt; is verheugd over de bereikte interinstitutionele overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Marrakesh in het auteursrecht van de EU en herhaalt zijn oproep aan de EU en de lidstaten om het Verdrag van Marrakesh spoedig te ratificeren;
18. merkt op dat de Commissie verzoekschriften regelmatig wordt benaderd met vragen betreffende het recht van personen met een handicap om zelfstandig te leven, zoals vastgelegd in artikel 19 van het UNCRPD, en de ontwikkeling van inclusievere gemeenschappen en, waar vereist, instellingssystemen heeft aangemoedigd, zodat personen met een handicap in de EU in beide gevallen de gepaste steun en bijstand krijgen, waarbij het doel van grotere autonomie binnen de mogelijkheden van elke persoon wordt bevorderd; herinnert eraan dat PETI in september 2016 een informatieopdracht heeft uitgevoerd in Slowakije om informatie te verzamelen over het gebruik van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI) om de overgang van zorg voor mensen met een beperking in een instelling naar op de gemeenschap gebaseerde diensten te vergemakkelijken;
19. meent dat personen met een handicap informatie moeten krijgen over hun rechten, evenals volledige participatie in alle beleidsinitiatieven en maatregelen die op hen van invloed kunnen zijn, met inbegrip van een klachtenregeling, waarbij de prioriteit moet uitgaan naar de participatie van kinderen met een handicap en, zo die er zijn, organisaties voor personen met een handicap;
20. merkt op dat in Europa 30 % van de personen met een handicap een risico loopt op armoede of sociale uitsluiting en dat er een kloof is tussen de arbeidsparticipatie van personen met een handicap (48,7 %) en anderen (72,5 %); benadrukt in het licht van het bovenstaande het belang van een globale arbeids- en werkgelegenheidsstrategie;
21. benadrukt dat kinderen met een beperking specifieke problemen ondervinden en wijst

- erop dat inspanningen moeten worden geleverd om alle soorten hindernissen en belemmeringen weg te nemen, zodat zij volledige autonomie kunnen bereiken en gelijke kansen kunnen genieten; acht het dan ook cruciaal dat zij betrokken worden bij beleidsvorming die gevolgen voor hen heeft; pleit hiertoe voor de goedkeuring van instrumenten waarmee kinderen met een handicap hun standpunt kenbaar kunnen maken en hun betrokkenheid kan worden gewaarborgd;
22. benadrukt dat gepaste sociale steun moet worden verleend aan personen met een handicap en dat toegang tot de rechter, gepaste zorg en gezondheidszorg altijd centraal moeten staan bij dergelijke maatregelen;
 23. herinnert eraan dat personen met een handicap wier rechtsbevoegdheid ontnomen is, de in de Verdragen en de Europese wetgeving vastgelegde rechten moeten kunnen uitoefenen, zoals toegang tot de rechter, goederen en diensten, met inbegrip van bankdiensten, werkgelegenheid, gezondheidszorg en stemrecht; merkt op dat er in overeenstemming met artikel 12 van het UNCRPD inspanningen moeten worden geleverd om het verzamelen van gegevens, de uitwisseling van optimale werkmethoden en de raadpleging van vertegenwoordigers van gehandicaptenorganisaties te bevorderen; benadrukt dat, in overeenstemming met artikel 29 van het UNCRPD, in de wetgeving van de lidstaten vervatte restrictieve interpretaties van de waarborgen ten aanzien van het stemrecht moeten worden herzien wanneer deze verhinderen dat personen met psychosociale handicaps dit recht uitoefenen;
 24. benadrukt dat een laag onderwijsniveau tot sociale uitsluiting kan leiden en dat slechts 27,8 % van de personen met een handicap hoger onderwijs heeft afgerond; herinnert eraan dat het recht op het volgen van een studie, op een goed onderwijsniveau en op toegang tot scholen en universiteiten niet onderhevig mogen zijn aan discriminatie en op gepaste wijze gegarandeerd en bevorderd moeten worden;
 25. benadrukt dat de Europese instellingen ervoor moeten zorgen dat documenten en IT-diensten toegankelijk zijn voor personen met een handicap;
 26. benadrukt dat de overheden van de lidstaten, en in het bijzonder de lokale autoriteiten, die dichterbij de burger en zijn dagelijkse behoeften staan, ervoor moeten zorgen dat hun diensten, documenten en procedures maximaal toegankelijk zijn voor personen met een handicap; wijst erop dat deze maatregelen ook van toepassing moeten zijn op online aangeboden diensten en webpagina's;
 27. onderstreept dat het recht van alle personen met een handicap om zelfstandig te leven centraal staat en roept de Commissie op om het optimale gebruik van de Europese structuur- en investeringsfondsen door de lidstaten te versterken met het oog op de ontwikkeling van hoogwaardige sociale dienstverlening ten behoeve van personen met een handicap, de verwezenlijking van het desinstitutionaliseringproces, de bewustmaking over invaliditeit en de bevordering van gelijke kansen op regionaal, nationaal en EU-niveau; benadrukt dat er maatregelen moeten worden getroffen om de structuurfondsen toegankelijker te maken voor ondersteunende diensten voor personen met een handicap, met name die voor kinderen en gezinnen en die ter voorkoming van de plaatsing in een instelling;
 28. wijst erop dat het vrije verkeer van Europese burgers moet worden gewaarborgd voor

personen met een handicap en dat de lidstaten daarom moeten zorgen voor de wederzijdse erkenning van hun situatie en sociale rechten overeenkomstig artikel 18 van het UNCRPD; benadrukt dat personen met een handicap buiten hun eigen land moeten kunnen reizen en van de voordelen van toegang tot cultuur, vervoer en sport moeten kunnen genieten; wijst erop dat andere voordelen moeten worden onderzocht en dat de wederzijdse erkenning ervan moet worden bevorderd;

29. herinnert aan de rol die de parlementaire interfractiewerkgroep inzake handicaps van het Europees Parlement heeft gespeeld bij de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps, in overeenstemming met het VN-Verdrag, als een platform dat Europese en nationale parlementsleden, vertegenwoordigers van organisaties en het maatschappelijk middenveld, zowel op nationaal als op lokaal niveau, samenbrengt; merkt op dat de interfractiewerkgroep een geprivilegieerd forum is om discussies en debatten te stimuleren en de tenuitvoerlegging van de strategie zo te garanderen;
30. benadrukt dat personen met een handicap gratis toegang tot rechtsbijstand moeten krijgen en dat hun economische situatie daarbij geen hinderpaal mag vormen;
31. pleit voor betere politiekeparticipatiekanalen voor organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de besluitvorming;
32. benadrukt dat maximale mobiliteit en toegankelijkheid centraal staan als richtsnoeren die moeten worden toegepast en gevolgd bij de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps;
33. is van mening dat de strategie voor de digitale interne markt zo ten uitvoer moet worden gelegd dat personen met een handicap volledig toegang krijgen tot alle aspecten ervan;
34. merkt op dat de transversale aard van mobiliteit en toegankelijkheid maakt dat deze punten onontbeerlijk zijn voor de volledige uitoefening van een brede waaier aan vrijheden en rechten, zoals de mogelijkheid om naar een andere lidstaat te reizen en te verhuizen, het recht op cultuur en het recht op sport;
35. vraagt de Europese instellingen ervoor te zorgen dat al hun webpagina's en documenten toegankelijk zijn voor personen met zintuiglijke beperkingen;
36. benadrukt dat rechtsbevoegdheid van cruciaal belang is voor het behoud van persoonlijke autonomie, en dat beperkingen ervan en de vertegenwoordiging door wettelijke voogden daarom moeten worden gebaseerd op duidelijke, op EU-niveau geharmoniseerde criteria, waarbij regelmatig moet worden getoetst of dergelijke wettelijke vertegenwoordiging op langere termijn nog nodig is en of de betrokken wettelijke voogd geschikt is;
37. is van mening dat een aanzienlijk aantal personen met een handicap zich niet ten volle bewust is van hun rechten en van de manieren waarop zij die kunnen uitoefenen; vraagt de Commissie in eerste instantie een brede informatiecampagne over de rechten van personen met een handicap op te zetten ter bevordering van volledige kennis en bewustzijn;

38. benadrukt dat het leeuwendeel van de door de Europese burgers ingediende verzoekschriften betrekking heeft op problemen bij aanvraagprocedures, het krijgen van erkenning en de late betaling van invaliditeitspensioenen door de bevoegde instanties; benadrukt dat speciale aandacht aan deze kwesties moet worden besteed bij de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps en het deel over sociale bescherming, in overeenstemming met artikel 28 van het UNCRPD over een passende levensstandaard en sociale bescherming;
39. benadrukt dat de nodige sociale ondersteuning moet worden geboden opdat personen met een handicap, en met name personen met een psychosociale handicap, hun rechten kunnen uitoefenen en volledige zelfstandigheid genieten; wijst er in dit verband op dat moet worden voorkomen dat deze mensen in een instelling worden geplaatst en dat ervoor moet worden gezorgd dat zij niet zonder hun toestemming aan behandelingen worden onderworpen;
40. merkt op dat personen met een handicap zonder discriminatie toegang moeten krijgen tot gezondheids- en zorgstelsels, waarbij de nodige aandacht moet worden geschonken aan de moeilijkheden die zich bij de behandeling van deze patiënten kunnen voordoen; benadrukt met name dat moet worden gezorgd voor niet-discriminerende toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, en dat sterilisatie of abortus in geen geval tegen iemands wil mag worden opgelegd; merkt op dat de gezondheidszorgstelsels bovendien garanties moeten bieden inzake de opsporing, aangifte en voorkoming van seksueel geweld en/of misbruik;
41. vraagt de Commissie specifiek op kinderen met een handicap gerichte beleidslijnen en programma's op te stellen; benadrukt dat in die beleidslijnen niet alleen op het wegnemen van architecturale belemmeringen en obstakels voor mobiliteit moet worden gefocust, maar ook op de bestrijding van sociale uitsluiting en de bevordering en garantie van gelijke kansen;
42. merkt op dat moet worden gewaarborgd dat personen met een handicap met kennis van zaken toestemming verlenen voor alle medische handelingen waarvoor zulks noodzakelijk is, en dat bijgevolg de nodige maatregelen moeten worden getroffen om de bewuste informatie voor deze personen toegankelijk te maken en ervoor te zorgen dat zij ze begrijpen; benadrukt dat deze toestemming persoonlijk, vooraf en met kennis van zaken moet worden gegeven, middels de nodige mechanismen om te waarborgen dat deze beginselen in acht worden genomen; merkt op dat soortgelijke, passende maatregelen moeten worden getroffen voor personen met een psychosociale handicap;
43. vraagt de Commissie haar engagement ten aanzien van ouders en zorgverleners van personen met een handicap te versterken door middel van programma's en beleidslijnen; benadrukt dat er een Europees juridisch kader moet komen om het statuut van deze personen te verduidelijken en de bescherming van hun rechten en de toegang tot een normaal leven te garanderen;
44. merkt op dat ziektekostenverzekeringen geen discriminatie mogen inhouden ten aanzien van personen met een handicap;
45. wijst erop dat de gevolgen van de richtlijn inzake grensoverschrijdende gezondheidszorg voor personen met een handicap moeten worden beoordeeld;

46. benadrukt dat ongelijkheid vooral tot uiting komt op het vlak van werkgelegenheid, aangezien 48 % van de personen met een handicap in de EU werkt en slechts 27,8 % hoger onderwijs heeft afgerond, waardoor personen met een handicap meer risico lopen in armoede te moeten leven; vraagt de Commissie een horizontale beoordeling te verrichten van de effecten van al haar beleidsmaatregelen, en met name die in het kader van het Europese werkgelegenheidsbeleid, op de arbeidsparticipatie van personen met een handicap;
47. wijst erop dat de verordeningen inzake lucht- en zeevervoer herzien moeten worden opdat er geen enkele vorm van fysieke of economische discriminatie jegens passagiers met een handicap mogelijk is, en dat alle belemmeringen in dit verband uit de weg moeten worden geruimd;
48. benadrukt dat er rekening moet worden gehouden met de aanbeveling van de VN om genderspecten een plaats te geven in al het beleid voor personen met een handicap, en met name in het beleid ter bestrijding van gendergeweld; roept op tot gerichte actie ter bevordering van de emancipatie van vrouwen met een handicap alsook ter ontwikkeling van een specifieke genderstrategie voor vrouwen met een handicap.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.9.2017
Uitslag eindstemming	+: 26 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Pál Csáky, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Notis Marias, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Virginie Rozière, Sofia Sakorafa, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Michela Giuffrida, Anne-Marie Mineur, Demetris Papadakis, Julia Pitera, Rainer Wieland
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Frank Engel, Monika Hohlmeier, Maria Lidia Senra Rodríguez

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

26	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea; Cecilia Wikström
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Maria Lidia Senra Rodríguez, Sofia Sakorafa,
ECR	Rikke Karlsson, Notis Marias,
EFDD	Eleonora Evi
PPE	Pál Csáky, Peter Jahr, Svetoslav Hristov Malinov, Roberta Metsola, Jarosław Wałęsa, Monika Hohlmeier, Frank Engel, Julia Pitera, Rainer Wieland
S&D	Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Jude Kirton-Darling, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Virginie Rozière, Michela Giuffrida, Demetris Papadakis,
VERTS/ALE	Margrete Auken, Tatjana Ždanoka

0	-
-	-

0	0
-	-

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding